

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 3/2014-17

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 15. januára 2014 predbežne prerokoval sťažnosť AGRO MX, s. r. o., Družstevná 36, Prešov, a AGRIM, s. r. o., Družstevná 36, Prešov, zastúpených advokátom JUDr. Petrom Ličákom, Záhradná 19/468, Kapušany, vo veci namietaného porušenia základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd rozsudkom Krajského súdu v Prešove sp. zn. 20 Co/31/2012 z 31. januára 2013 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť AGRO MX, s. r. o., a AGRIM, s. r. o., o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 31. mája 2013 doručená sťažnosť AGRO MX, s. r. o., Družstevná 36, Prešov (ďalej len „sťažovateľ v 1. rade“), a AGRIM, s. r. o., Družstevná 36, Prešov (ďalej len „sťažovateľ v 2. rade“, alebo aj „sťažovatelia“), pre namietané porušenie ich základného práva na súdnu ochranu

podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“) a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) rozsudkom Krajského súdu v Prešove (ďalej len „krajský súd“) sp. zn. 20 Co/31/2012 z 31. januára 2013.

Z podania a jeho príloh vyplynulo, že spoločnosť AGRO MX, s. r. o., je nájomcom pozemkov, ktoré susedia s pozemkami, ktorých je žalobkyňa spoluvlastníčkou. Sťažovateľ v 1. rade dal prenajímané pozemky do podnájmu tretím osobám, ktoré využívajú susediaci pozemok navrhovateľky na prístup s nákladnými vozidlami k nehnuteľnostiam, ktoré majú v podnájme. Sťažovateľ v 1. rade predmetné nehnuteľnosti spolu s pozemkom v spoluvlastníctve žalobkyne oplotil, zabezpečuje jeho stráženie a spravuje takto vytvorený areál. Proti sťažovateľom ako žalovaným bolo pred Okresným súdom Prešov (ďalej len „okresný súd“) vedené konanie o zaplatenie istiny s príslušenstvom z titulu neoprávneného užívania nehnuteľnosti, ktorá je v spoluvlastníctve navrhovateľky. Medzitýmnym rozsudkom sp. zn. 10 C/20/2011 z 25. novembra 2011 okresný súd určil, že za obdobie od 17. decembra 2008 až do 17. decembra 2010 došlo u sťažovateľa v 1. rade (ktorý bol v uvedenom konaní žalovaným v 1. rade) k bezdôvodnému obohateniu a užívaniu nehnuteľnosti nad rozsah jeho podielu na úkor navrhovateľky.

Sťažovateľ v 1. rade sa proti uvedenému rozsudku odvolal. V odvolaní poukazoval najmä na nedostatok svojej pasívnej vecnej legitímácie, keďže podľa neho bez právneho titulu užívajú nehnuteľnosť žalobkyne podnájomcovia, ktorí sa na jej úkor obohacujú a ktorí nie sú účastníci sporu. Neboli teda splnené základné predpoklady na bezdôvodné obohatenie zo strany žalovaného v 1. rade. Namietal tiež nesprávne vymedzenie príčinnej súvislosti medzi protiprávnym získaním bezdôvodného obohatenia jedným subjektom a majetkovou ujmom druhého subjektu. Ďalšou odvolacou námietkou sťažovateľa v 1. rade bolo nesprávne zistenie skutkového stavu a také uvádzanie skutkového stavu, ktoré bolo v rozpore s vykonaným dokazovaním. Niektoré tvrdenia súdu sa podľa neho nezakladajú na pravde a nemajú oporu vo vykonanom dokazovaní.

Krajský súd v odvolacom konaní sp. zn. 20 Co/31/2012 rozsudkom z 31. januára 2013 potvrdil medzitýmne rozhodnutie súdu prvého stupňa, keďže považoval odvolanie sťažovateľa v 1. rade za neopodstatnené.

Sťažovatelia sa domnievajú, že uvedeným rozhodnutím krajského súdu došlo k porušeniu ich ústavných práv. Pochybenia odvolacieho súdu podľa nich spočívajú v týchto skutočnostiach:

«KSPO odôvodnil svoj rozsudok zo dňa 31. januára 2013, sp. zn.: 20 Co/31/2012, ktorým potvrdil rozsudok OS PO zo dňa 25. novembra 2011, sp. zn.: 10 C/20/2011 tak, že sa obmedzil na konštatovanie, že „Prvostupňový súd správne zistil skutkový stav, správne z neho vyvodil právne závery a vo veci aj správne rozhodol, pričom odvolací súd sa v plnom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého medzitýmneho rozsudku, na ktoré v ostatnom odkazuje.“

KSPO sa v rozsudku nevysporiadal ani s jednou vyššie uvedenou odvolacou námietkou, hoci sa podľa nášho názoru jednalo o námietky, ktoré poukazovali na nesprávnosť rozhodnutia OSPO v jeho podstate (nesprávne právne posúdenie veci, nezrozumiteľnosť argumentácia, nesprávne vyhodnotené dôkazy), t. j. jednalo sa o relevantné námietky vo veci samej a takýmito námietkami sa podľa nášho názoru nemôže odvolací súd vypoariadať tým spôsobom, že poukáže na odôvodnenie prvostupňového súdu, ktorého nesprávnosť je týmito námietkami napádaná.

V skratke bola v odvolaní prakticky napádaná (bližšie vid' s. 5 - 11) :

- pasívna legitímácia žalovaného v 1. rade*
- fakt, že neboli splnené základné predpoklady pre bezdôvodné obohatenia zo strany žalovaného v 1. rade*
- fakt, že chyba bezprostredná príčinná súvislosť medzi bezdôvodným obohatením a užívaním pozemku bez právneho dôvodu*
- fakt, že súd nesprávne vyhodnotil skutkový stav*
- fakt, že súd v odôvodnení uvádza skutkové zistenia, ktoré sú v priamom rozpore s vykonaným dokazovaním t. j. dôkazy poukazujú na opak toho, čo tvrdí súd*
- fakt, že určité tvrdenia súdu, o ktoré oprel svoje rozhodnutie sa nekladajú na pravde a nemajú oporu vo vykonanom dokazovaní*

Odvolicie námietky majú podstatný charakter:

S vyššie uvedenými námietkami (ktoré sú podrobne rozobrané vyššie v dôvodoch odvolania s. 5-11) sa odvolací súd vôbec nezaoberal.

Podľa nášho názoru však v okolnostiach posudzovanej právnej veci odvolacie námietky sťažovateľa signalizovali možnosť ich podstatného vplyvu na právne posúdenie veci z hľadiska dôvodnosti obrany sťažovateľa, voči žalobcovi.

Uvedené námietky majú v okolnostiach posudzovanej veci podľa nášho názoru podstatný charakter, a preto bolo z hľadiska požiadaviek tvoriacich integrálnu súčasť základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1. dohovoru nevyhnutné, aby sa krajský súd s nimi v odôvodnení namietaného rozsudku vysporiadal, t. j. zaujal k nim jednoznačný právny záver...

Podľa nášho názoru kľúčové pochybenia krajského súdu spočívajú najmä v tom, že:

a) Krajský súd sa žiadnym spôsobom v napadnutom rozsudku nevysporiadal s odvolacími dôvodmi sťažovateľa, hoci tieto majú podstatný charakter (v skratke: chýbajúca pasívna legitímácia žalovaného v 1. rade, fakt, že neboli splnené základné predpoklady pre bezdôvodné obohatenia zo strany žalovaného v 1. rade, fakt, že chyba bezprostredná príčinná súvislosť medzi bezdôvodným obohatením a užívaním pozemku bez právneho dôvodu, fakt, že súd nesprávne vyhodnotil skutkový stav, fakt, že súd v odôvodnení uvádza skutkové zistenia, ktoré sú v priamom rozpore s vykonaným dokazovaním t. j. dôkazy poukazujú na opak toho, čo tvrdí súd, fakt, že určité tvrdenia súdu, o ktoré oprel svoje rozhodnutie sa nekladajú na pravde a nemajú oporu vo vykonanom dokazovaní - bližšie viď vyššie s. 5 --11),

b) Napadnutý rozsudok krajského súdu, neobsahuje žiadne odôvodnenie, odvolací súd neaplikoval žiadnu právnu normu. KSPO odôvodnil svoj rozsudok tak, že sa obmedzil na konštatovanie, že „Prvostupňový súd správne zistil skutkový stav, správne z neho vyvodil právne závery a vo veci aj správne rozhodol, pričom odvolací súd sa v plnom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého medzitýmneho rozsudku, na ktoré v ostatnom odkazuje.“ Odôvodnenie rozsudku krajského súdu tak nedáva jasné a zrozumiteľné odpovede na všetky zásadné skutkové a právne otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany.

c) Podľa stabilizovanej judikatúry ústavného súdu (napríklad IV. ÚS 77/02) do obsahu základného práva na súdnu ochranu patrí právo každého na to, aby sa v jeho veci rozhodovalo podľa relevantnej právnej normy, ktorá má základ v platnom právnom poriadku Slovenskej republiky alebo v takých medzinárodných zmluvách, ktoré Slovenská republika ratifikovala a boli vyhlásené spôsobom, ktorý predpisuje zákon. Súčasne má každý právo na to, aby sa v jeho veci vykonal výklad dotknutej právnej normy, ktorý je v súlade s ústavou, čo je základným predpokladom pre ústavne konformnú aplikáciu tejto právnej normy na zistený skutkový stav veci.

V našom prípade ani OSPO ani KSPO nevykonali výklad právnej normy, ktorú pri rozhodovaní použili - vôbec sa nezaoberali základnými predpokladmi bezdôvodného obohatenia - nikde ich nespomínajú a už vôbec nikde neuvádzajú na základe akých skutočností a dôkazov ich majú za naplnené.»

Na základe uvedeného sťažovateľa navrhujú, aby ústavný súd prijal túto sťažnosť na ďalšie konanie a vo veci samej vydal tento nález:

„1. Základné právo sťažovateľov v 1., 2., rade na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd - ústavný zákon 23/1991 Zb. a základné právo sťažovateľov v 1., 2., rade na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd rozsudkom Krajského súdu v Prešove zo dňa 31. januára 2013, sp. zn.: 20 Co/31/2012, ktorý nadobudol právoplatnosť dňa 09. 04. 2013, porušené bolo.

2. Rozsudok Krajského súdu v Prešove zo dňa 31. januára 2013, sp. zn.: 20 Co/31/2012, ktorý nadobudol právoplatnosť dňa 09. 04. 2013, sa zrušuje a vec sa vracia Krajskému súdu v Prešove na ďalšie konanie.

V prípade, ak bude sťažnosti vyhovené, sťažovateľa v 1., 2. rade navrhujú, aby ústavný súd vydal toto uznesenie:

Krajský súd v Prešove je povinný nahradiť sťažovateľovi v 1. rade trovy právneho zastúpenia vzniknuté v konaní pred Ústavným súdom SR vo výške spolu 118,52 €, za 2 úkony právnej pomoci: prevzatie a príprava zastúpenia, písomné podanie na ústavný súd, teda 2 x (51,45 € + 7,81 €) a to k rukám právneho zástupcu sťažovateľa v 1. rade, do 3 dní od právoplatnosti tohto rozhodnutia.

Krajský súd v Prešove je povinný nahradiť sťažovateľovi v 2. rade trovy právneho zastúpenia vzniknuté v konaní pred Ústavným súdom SR vo výške spolu 118,52 €, za 2 úkony právnej pomoci: prevzatie a príprava zastúpenia, písomné podanie na ústavný súd, teda 2 x (51,45 € + 7,81 €), a to k rukám právneho zástupcu sťažovateľa v 2. rade, do 3 dní od právoplatnosti tohto rozhodnutia.“

Ústavnému súdu bolo 19. júla 2013 doručené doplnenie podania, v ktorom právny zástupca sťažovateľov uvádza:

„Dňa 3. júla 2013 mi konateľ žalovaného v 1. a 2. rade Ing. M. oznámil, že sa pri rozhovore so svojim známym dňa 3. 7. 2013 dozvedel, že sudca JUDr. Baran, ktorý o veci rozhodoval na súde 1. stupňa je rovnako ako navrhovateľka rodákom z N. a že býva cca. 500 m od navrhovateľky, že sú prakticky susedia a že sa určite poznajú. Ing. M. ako konateľ žalovaného v 1. a 2. rade trval na tom, aby som túto skutočnosť uviedol v doplnení sťažnosti a aby som namietol zaujatosť sudcu JUDr. Barana pre jeho pomer k navrhovateľke. Na podnet klienta tak činím.“

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ústavný súd návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak. Skúma pritom tak všeobecné, ako aj osobitné náležitosti návrhu (sťažnosti) podľa ustanovenia § 49 až § 56 zákona o ústavnom súde vrátane okolností, ktoré by mohli byť dôvodom na jeho odmietnutie.

Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Za zjavne neopodstatnenú možno považovať aj takú sťažnosť, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (III. ÚS 175/03).

Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

Podľa čl. 36 ods. 1 listiny každý sa môže domáhať ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v určených prípadoch na inom orgáne.

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru má každý právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo o oprávnenosti akéhokoľvek trestného obvinenia proti nemu.

Podstatou námietok sťažovateľov sú tvrdenia o tom, že sa odvolací súd nevysporiadal s ich odvolacími námietkami. Podľa nich je možné vysporiadať sa v podstate s nesprávnym rozhodnutím prvostupňového súdu tým spôsobom, že sa poukáže na odôvodnenie súdu, ktorého nesprávnosť je odvolacími námietkami napádaná. Odvolací súd nerešpektoval podľa sťažovateľov ustanovenie § 157 ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej aj „OSP“) ani relevantnú judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej aj „ESLPP“). Rozsudok krajského súdu tak neobsahuje žiadne odôvodnenie. Sťažovatelia tiež namietajú, že všeobecné súdy nevykonali výklad právnej normy, ktorú pri rozhodovaní použili.

Ústavný súd k námietkam sťažovateľov vzhľadom na svoju doterajšiu judikatúru uvádza, že nie je zásadne oprávnený preskúmať a posudzovať právne názory všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov viedli k rozhodnutiu, ani preskúmať, či v konaní pred všeobecnými súdmi bol alebo nebol náležite zistený skutkový stav a aké skutkové a právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil. Úloha ústavného súdu sa vymedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou, prípadne medzinárodnými zmluvami o ľudských právach a základných slobodách. Z tohto postavenia ústavného súdu vyplýva, že môže preskúmať rozhodnutie všeobecného súdu v prípade, ak v konaní, ktoré mu predchádzalo, alebo samotným rozhodnutím došlo k porušeniu základného práva alebo slobody. Skutkové a právne závery všeobecného súdu môžu byť teda predmetom kontroly zo strany ústavného súdu vtedy, ak by vyведенé závery boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedlňiteľné a neudržateľné, a zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody (podobne IV. ÚS 80/05, III. ÚS 122/2010).

Ústavný súd sa vo vzťahu k napadnutému rozsudku zamerá najmä na posúdenie skutočnosti, či v posudzovanom prípade boli splnené podmienky na postup odvolacieho súdu podľa § 219 ods. 2 OSP, podľa ktorého ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody.

Ústavný súd je viazaný čl. 51 ods. 1 ústavy, podľa ktorého práva uvedeného v čl. 46 ústavy sa možno domáhať len v medziach zákonov. Ústavný súd preto musel preskúmať postup všeobecného súdu podľa príslušnej právnej normy, t. j. Občianskeho súdneho poriadku.

Ústavný súd poukazuje na skutočnosť, že základné právo zaručené čl. 46 ods. 1 ústavy zahŕňa aj právo na odôvodnenie rozhodnutia, podobne judikatúra EŠLP vyjadruje, že právo na spravodlivý proces zahŕňa aj právo na odôvodnenie súdneho rozhodnutia. Odôvodnenie rozhodnutia však neznamená, že na každý argument sťažovateľa je súd

povinný dať podrobnú odpoveď. Splnenie povinnosti odôvodniť rozhodnutie je preto vždy posudzované so zreteľom na konkrétny prípad (napr. Georgidias v. Grécko z 29. mája 1997, Ruiz Torija c. Španielsko z 9. decembra 1994).

Odôvodnenie súdneho rozhodnutia má podať jasne a zrozumiteľne odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t. j. s uplatnením nárokov a obranou proti takému uplatneniu (III. ÚS 78/07, III. ÚS 209/04). Všeobecný súd nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkom konania, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia bez toho, aby zachádzali do všetkých detailov uvádzaných účastníkom konania. Preto odôvodnenie rozhodnutia všeobecného súdu, ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia, postačuje na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované základné právo účastníka na spravodlivý proces (napr. II. ÚS 44/03, III. ÚS 209/04, I. ÚS 117/05). Povinnosť odôvodňovať rozhodnutie však nemôže byť ponímaná v takom zmysle, že je potrebné vysporiadať sa s každým argumentom. Podľa rozsudku ESLP vo veci Helle v. Fínsko (sťažnosť č. 20772/92) z 19. decembra 1998 sa odvolací súd pri potvrdení prvostupňového rozhodnutia (zamietnutí odvolania) v princípe môže obmedziť na prevzatie odôvodnenia súdu nižšieho stupňa.

Normatívnym vyjadrením zmyslu uvedeného rozhodnutia ESLP vo veci Helle v. Fínsko je v slovenskom právnom poriadku práve § 219 ods. 2 OSP.

Ústavný súd sa pri predbežnom prerokovaní predloženej sťažnosti zameral na posúdenie otázky, či v napadnutom rozsudku krajského súdu možno badať známky prípadného nedostatočného odôvodnenia.

Predmetom sporu medzi sťažovateľom v 1. rade (spoločnosťou AGRO MX, s. r. o.) a žalobkyňou v konaní sp. zn. 10 C/20/2011 bola povinnosť sťažovateľov zaplatiť žalobkyňi požadovanú sumu s príslušenstvom z titulu bezdôvodného obohatenia a užívania nehnuteľnosti nad rozsah podielu. Súd medzitýmnym rozsudkom z 25. novembra 2011 rozhodoval najprv o základe nároku, v ktorom konštatoval, že na strane odporcu v 1. rade

došlo v stanovenom období k bezdôvodnému obohateniu a užívaniu nehnuteľnosti nad rozsah jeho podielu. Sťažovateľ v 2. rade AGRIM, s. r. o., Prešov, nemal uložené rozsudkom okresného súdu žiadne povinnosti a účasť tejto spoločnosti v konaní krajský súd vysvetlil takto: *„V tejto súvislosti odvolací súd poukazuje na to, že navrhovateľka sa žalobou podanou na prvostupňový súd dňa 17. 12. 2010 domáhala od odporcu v 1. rade zaplataenia žalovanej istiny spolu s príslušenstvom. Potom nemá žiaden relevantný vplyv návrh navrhovateľky o pripustenie vstupu účastníka do konania ako odporcu v 2. rade a prípadné pripustenie zmeny petitu žaloby dňa 25. 11. 2011. Totiž žalobkyňa od podania žaloby sa domáha zaplataenia žalovanej istiny s príslušenstvom práve od odporcu v 1. rade, a preto aj pristúpením ďalšieho žalovaného do konania nič nemení na včasnom uplatnení jej práva. Z uvedeného dôvodu sú námietky odvolateľa v tomto smere neopodstatnené.“*

Pri hodnotení rozsudku krajského súdu aj v nadväznosti na § 219 ods. 2 OSP ústavný súd vychádzal z ustáleného právneho názoru, podľa ktorého rozhodnutie súdu prvého stupňa a odvolacieho súdu nemožno posudzovať izolovane (III. ÚS 264/08, IV. ÚS 320/2012), pretože prvostupňové a odvolacie konanie z hľadiska predmetu konania tvoria jeden celok. Tento právny názor zahŕňa aj požiadavku komplexného posudzovania rozhodnutí všeobecných súdov (prvostupňového aj odvolacieho), ktoré boli vydané v priebehu príslušného súdneho konania (m. m. IV. ÚS 350/09).

Okresný súd v odôvodnení svojho rozhodnutia popisuje vykonané dokazovanie, v ďalšej časti vymedzuje právnu stránku veci a cituje právne normy, ktoré aplikoval na zistený skutkový stav, a napokon uvádza dôvody, ktoré boli relevantné pri rozhodovaní o základe uplatneného nároku:

„Z vykonaného dokazovanie mal súd preukázané, že predmetné pozemky sú v areáli, ktorý spravuje odporca v 1. rade. Táto skutočnosť je zrejmá z výpovede konateľa odporcu v 1. rade, napriek skutočnosti, že budovu v tomto areáli, ako aj niektoré pozemky, vlastní jeho dcéra. Následne sú však uzavreté medzi ňou a odporcom v 1. rade nájomné zmluvy, v zmysle ktorých hospodári s týmito nehnuteľnosťami odporca v 1. rade. Tento aj zabezpečuje stráženie areálu, ktorý je oplotený a nie je možné sa do neho dostať bez súhlasu vrátnika, ktorý plní pokyny odporcu v 1. rade. Navrhovateľka nevyužíva svoje

nehnutelnosti, ktorých je podielovou spoluvlastníčkou približne v podiele $\frac{1}{2}$ -ice, pričom v týchto nehnuteľnostiach má nepatrný podiel aj odporca v 1. rade, pričom prebiehajú konania o určenie neplatnosti nadobudnutia podielov v týchto nehnuteľnostiach od iných podielových spoluvlastníkov z dôvodu neponúknutia týchto podielov podielovým spoluvlastníkom. Reálne tieto nehnuteľnosti sú využívané na podnikateľské účely a to tým spôsobom, že cez ne prechádzajú nákladné motorové vozidla, ktoré vykonávajú podnikateľskú činnosť podnájomcov užívajúcich nehnuteľnosti patriace L. M. alebo odporcovi v 1. rade, ktorý im ich prenechal do podnájmu. Z jednaní medzi účastníkmi konania, teda medzi navrhovateľkou a odporcom v 1. rade, bolo nepochybné, že medzi nimi nedošlo k dohode ohľadom užívania nehnuteľnosti a navrhovateľka vyzvala odporcu v 1. rade na zaplatenie peňažnej náhrady za užívanie spoločnej nehnuteľnosti nad rozsah stanovený jeho podielom. Odporca v 1. rade nadobudol spoluvlastnícky podiel na parc... na základe kúpnej zmluvy z r. 2009 ako aj na parcele... Navrhovateľka uplatnila právo na zaplatenie peňažnej náhrady za obdobie od 17. 12. 2008 do 17. 12. 2010. Z uvedeného je zrejmé, že na začiatku tejto doby odporca v 1. rade nebol podielovým spoluvlastníkom ani jednej z týchto nehnuteľností, preto súd má za to, že užívanie týchto nehnuteľností do okamihu, kedy odporca v 1. rade sa stal podielovým spoluvlastníkom týchto nehnuteľností, treba posúdiť podľa ustanovení OZ o bezdôvodnom obohatení a po nadobudnutí podielového spoluvlastníctva podľa ustanovení OZ o podielovom spoluvlastníctve. V tejto súvislosti súd poukazuje na to, že pokiaľ doposiaľ nebolo právoplatne rozhodnuté o žalobách navrhovateľky ohľadom neplatnosti prevodu podielového spoluvlastníctva, súd vychádzal zo stavu v čase vyhlásenia tohto rozsudku, teda považoval odporcu v 1. rade za podielového spoluvlastníka týchto nehnuteľností. V danom prípade sa však jedná len o rozdielne právne posúdenie nároku, pričom podstata oboch nárokov je v podstate totožná. Súd má za to, že pokiaľ odporca v 1. rade na základe podnájomných zmlúv prenechal do užívania podnájomníkom iné parcely, na ktoré nie je možné sa dostať inak, len cez parcely navrhovateľky, pričom napriek jej výzve jej neposkytol za to žiadnu náhradu, vzniklo mu bezdôvodné obohatenie na jej úkor do doby, pokiaľ nebol podielovým spoluvlastníkom týchto nehnuteľností. Po nadobudnutí podielu na týchto nehnuteľnostiach podľa názoru súdu ide o užívanie spoločnej nehnuteľnosti nad rozsah jeho podielového spoluvlastníctva, čím opäť vzniká navrhovateľke právo na zaplatenie finančnej náhrady za takéto užívanie.

Súd považoval argumenty odporcu v 1. rade o nedostatku pasívnej legitimácie za nedôvodné. Bolo nepochybne preukázané, že on spravuje celý areál, ktorý je strážený, tento zamestnanec plní jeho pokyny, iný prístup na nehnuteľnosti neexistuje a pokiaľ on prenechal na základe podnájomnej zmluvy tieto priestory tretím osobám, je pasívne legitimovaný v tomto konaní. Nemožno rozumne vyžadovať od vlastníka nehnuteľnosti, aby sa akýmkoľvek spôsobom pokúšal zistiť, kto je podnájomníkom v areáli, ktorý spravuje odporca v 1. rade. Týmto dôkazným bremenom nemožno zaťažiť vlastníka, ktorý sa domáha svojich práv odvodených od jeho vlastníckych práv. Ani skutočnosť, že fyzicky nebráni odporca v 1. rade navrhovateľke užívať nehnuteľnosti, ktoré sú v jej podielovom spoluvlastníctve, nie je vo veci relevantná. Vzhľadom na charakter prevádzky, ktorá je tam vykonávaná – prejazd motorových vozidiel s drevom a polohu nehnuteľnosti je zrejmé, že navrhovateľka reálne nemôže využiť svoje vlastnícke práva k týmto, nehnuteľnostiam na nejaké iné účely, naviac s poukazom na skutočnosť, že tieto nehnuteľnosti sa nachádzajú v oplotenom a stráženom areáli. Naviac nákladné motorové vozidlá prechádzajú po viacerých miestach tejto nehnuteľnosti.

Z týchto dôvodov súd považoval za právne dôvodné rozhodnúť tak ako je to uvedené vo výrokovej časti medzitýmneho rozsudku, pričom v konaní neboli predložené dôkazy, ktoré by preukazovali akúkoľvek spojitosť odporcu v 2. rade s užívaním nehnuteľnosti navrhovateľky.

Súd v zmysle § 132 O. s. p, zhodnotil dôkazy jednotlivo, ale aj vo vzájomnej súvislosti s prihliadnutím na ustanovenie § 3 OZ, t. j. o dobrých mravoch, nakoľko je nepochybné že v danom prípade sa jedná o prípad, ktorý má svoje korene v histórii, kedy poľnohospodárske družstvá postavili svoje areály na pozemkoch, ktoré vlastnícky patrili jednotlivým fyzickým osobám bez ich vyporiadania, následne tieto budovy boli rozpredané bez vyriešenia vlastníckych vzťahov k nehnuteľnostiam tak ako to namietal odporca. Vzhľadom však na skutočnosť, že odporca už v roku 1999 odkúpil predmetnú budovu, súd má za to, že uplynulo dostatočne dlhé časové obdobie na to, aby mohlo dôjsť k reálnemu usporiadaniu vzťahov medzi vlastníkom budovy a vlastníkmi nehnuteľnosti, ktoré sa nachádzajú v tomto areáli. Podľa názoru súdu je v rozpore s ústavnými právami vlastníkov nehnuteľností, ktoré sa nachádzajú v tomto areáli to, aby tieto boli užívané len vlastníkom budovy bez poskytnutia reálnej finančnej náhrady týmto osobám. Postavenie navrhovateľky

nepochybne sťažené v tomto konaní aj situáciou, ktorú vytvoril konateľ odporcov v 1. a 2. rade a to tým, že jednotlivé nehnuteľnosti v tomto areáli sú vlastnené buď ním ako fyzickou osobou alebo jeho dcérou, prípadne spoločnosťami, ktorých je konateľom a spoločníkom a následne medzi týmito subjektmi sú pouzatvárané zmluvné vzťahy, predmetom ktorých sú tieto nehnuteľnosti, čím reálne majú vlastníci pozemkov v tomto areáli sťaženú možnosť zistenia skutočnosti, kto v konečnom dôsledku užíva tieto nehnuteľnosti. Vzhľadom však k zistenému skutkovému stavu súd má za to, že za túto náhradu zodpovedá odporca v 1. rade, ktorý tým, že ponechal tieto nehnuteľnosti do podnájmu iným osobám, sa v žiadnom prípade nemôže zbaviť zodpovednosti za zaplatenie finančných náhrad navrhovateľke.“

Ústavný súd je toho názoru, že okresný súd dostatočne zrozumiteľným spôsobom objasnil svoje úvahy pri posudzovaní základu uplatneného nároku. Jeho spôsob aplikácie ustanovení § 451 ods. 1 zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník v znení neskorších predpisov o bezdôvodnom obohatení a spoluvlastníctve je ústavne konformné, primárne zohľadňujúce ochranu vlastníckeho práva účastníkov konania. Prvostupňový súd citoval relevantné právne normy, ktoré na zistený skutkový stav aplikoval, a zodpovedal aj podstatnú námietku odporcu v 1. rade o nedostatku pasívnej vecnej legitímácie. Preto ak krajský súd sa s právnym názorom okresného súdu plne stotožnil, nebolo podľa názoru ústavného súdu prekážky na využitie postupu podľa § 219 ods. 2 OSP, v zmysle ktorého sa krajský súd obmedzil len na zopakovanie odôvodnenia súdu prvého stupňa a na skonštatovanie jeho správnosti.

Ústavný súd dospel k záveru, že v posudzovanom prípade krajský súd rešpektoval účel § 219 ods. 2 OSP a jeho postup nevykazuje ani známky možnej ústavne neakceptovateľnej konfrontácie so základným právom sťažovateľa na súdnu ochranu a s jeho právom na spravodlivé súdne konanie, ktorú by bolo potrebné po prijatí sťažnosti na ďalšie konanie meritórne preskúmať. Niet preto dostatočne ústavne relevantnej súvislosti medzi napadnutým rozsudkom krajského súdu a označenými právami sťažovateľov.

K námietke zaujatosti uvádzanej v doplnení sťažnosti ústavný súd uvádza, že nie je oprávnený sa ňou zaoberať, keďže rozhodovanie o zaujatosti sudcu všeobecného súdu je

primárne v právomoci všeobecných súdov. V tejto časti ústavný súd sťažnosť odmieta z dôvodu nedostatku svojej právomoci.

Ústavný súd vo veci zároveň konštatuje, že z obsahu podanej sťažnosti ani z napadnutých rozhodnutí všeobecných súdov nie je zrejmý vzťah sťažovateľa v 2. rade k tvrdenému zásahu všeobecných súdov do jeho základných práv a slobôd. Sťažovateľ v 2. rade v sťažnosti ani bližšie neuviedol svoj právny záujem na podanie návrhu, a keďže je ústavný súd viazaný podľa § 20 ods. 3 zákona o ústavnom súde návrhom na začatie konania, sťažnosť v tejto časti odmietol pre nesplnenie zákonom predpísaných náležitostí.

Vzhľadom na uvedené a s poukazom na to, že obsahom práva na spravodlivé súdne konanie (i základného práva na súdnu ochranu) nie je právo na rozhodnutie v súlade s právnym názorom účastníka súdneho konania, resp. právo na úspech v konaní (obdobne napr. III. ÚS 198/07, III. ÚS 139/08), ústavný súd sťažnosť odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde z dôvodu jej zjavnej neopodstatnenosti.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 15. januára 2014